

Rutiner for varsling og beredskapssaker i KFUK-KFUM-speiderne

Takk for skriv og uttalelse fra KFUK-utvalget 31.1.18 om rutiner, synlighet og opplæring ifbm seksuell trakassering, og for initiativ til en viktig diskusjon i organisasjonene. Saken ble kort drøftet på landsstyrets møte 9.-11. februar 2018, og videre på landsstyrets studietur 12.-15. april. Vi hadde en god og viktig diskusjon og vil i det følgende gi en redegjørelse og svar på spørsmålene som ble stilt.

På studieturen 12.-15. april diskuterte landsstyret hvilke rutiner og retningslinjer vi har, hva slags opplæring vi har gjennom ledertrening og kurs, samt drøftet hvordan disse kan forbedres og gi enda bedre støtte ved aktuelle hendelser.

KFUK-KFUM-speiderne har følgende retningslinjer og rutiner for varsling og forebygging av grenseoverskridende atferd:

- [Retningslinjer for håndtering av antatt kritikkverdige forhold](#). Forbundets varslingsrutiner som ble vedtatt av landsstyret 14.02.16, og som dekker forhold/adferd som er i strid med Norges KFUK-KFUM-speideres grunnregler, organisasjonsbestemmelser og verdier, allmenntetiske normer og god folkeskikk, eller som utgjør en risiko for organisasjonens omdømme.
- Rutiner for varsling på arbeidsplassen (intern HMS-rutine på kontoret). Sist revidert 12.06.15, og del av HMS-Internkontroll, som alle ansatte skal være kjent med. Beskriver varslingsrutiner ved avdekking av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.
- [Retningslinjer for grenseoverskridende adferd, seksuelle, psykiske og fysiske overgrep](#). Sist revidert og vedtatt av landsstyret 16.04.16. Beskriver hva speidere, ledere eller ansatte skal gjøre ved mistanker eller anklager om grenseoverskridende adferd, seksuelle, fysiske og psykiske overgrep.
- [Retningslinjer for anmeldelser](#). Vedtatt i landsstyret 12.03.14. Beskriver hva som gjøres dersom medlemmer eller ansatte blir anmeldt til politiet for vold, vinningsforbrytelser, sjikane, overgrep eller lignende.
- [Krav om og retningslinjer for politiattest](#). I KFUK-KFUM-speiderne er det krav om politiattest for frivillige og ansatte som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor personer under 18 år, eller mennesker med utviklingshemming. Poliattest ble innført i 2010 og retningslinjer for politiattest er utarbeidet i samarbeid med Norges speiderforbund gjennom Speidernes fellesorganisasjon (Spf). Poliattest er ett av flere virkemidler vi har for å sikre trygge rom for våre medlemmer.

Spf ønsker å nedsette en arbeidsgruppe for revisjon av politiattest, og hente inn erfaringer og relevante innspill fra organisasjonene. Det er et ønske at reviderte retningslinjer skal være enklere å sette seg inn i og håndheve, og at det skal komme tydeligere frem hvem som skal fremvise attest og ikke. Reviderte retningslinjer for politiattest fremlegges Spf-styremøtet på siste styremøtet i 2018.

Andre tiltak:

- Ressursgruppe mot grenseoverskridende atferd, seksuelle, psykiske og fysiske overgrep. Frivillig med kompetanse innen helse, barnevern, pedagogisk-psykologisk tjeneste e.l. Brukes som ressurs for generalsekretær i håndtering av saker, til utarbeidelse av materiell, holde kursøker etc. [Les ressursgruppens mandat her](#).
- Bruk av LNUes veiledningsmateriell [Trygge organisasjoner](#) ved utarbeidelse av kursøker, retningslinjer etc.

- Sjekklister for nye ledere. *Liste over det viktigste nye ledere skal være igjennom i løpet av det første året som leder i organisasjonen. Har en del punkter med fokus på sikkerhet og forebygging.*
- Del 2 av «[Velkommen som leder](#)», nettbasert kurs som alle nye ledere skal igjennom. Siste del handler om hvordan ledere er med på å skape trygge møter, turer og leirer for speiderne våre, bl.a. med caseeksempel. + «[Regler til bruk i speidersammenheng](#), som er en liste over tips og regler for å sikre trygge rammer for speiderarbeidet.
- [Ledersamtale](#) – Alle nye og potensielle ledere og assistenter over 17 år skal få tilbud om en ledersamtale. Det er utarbeidet et hefte, [Veiledning til gjennomføring av ledersamtalen](#), som sier noe om hvilke temaer og hvordan samtalen kan gjennomføres. En del av ledersamtalen handler om trygghet og sikkerhet i speiderarbeidet.
- [Ledererklæringen \(§ 3.4 i Grunnreglene\)](#) - *undertegnes av alle som vil bli ledere, og er en ordning som skal sikre det kristne lederskapet i organisasjonen. På landsting i 2015 ble det endelig vedtatt en ny tilleggsformulering med fokus på trygghet i speiderarbeidet. «Jeg vil ivareta trygghet og sikkerhet i speiderarbeidet».*
- [Assistenteklæring](#) – *De som av ulike grunner ikke ønsker å signere ledererklæringen inviteres til å signere en assistenteklæring som lyder: «Jeg kjenner Norges KFUK-KFUM-speideres grunnregler og organisasjonsbestemmelser og vil arbeide i samsvar med disse. Jeg vil ivareta trygghet og sikkerhet i speiderarbeidet.»*
- [Eksklusjonsparagraf \(§ 7.2 i Grunnreglene\)](#). *Vedtatt for 2. gang og del av grunnreglene siden 2015. Gir landsstyret anledning til å ekskludere medlemmer som klart har opptrådt i strid med Norges KFUK-KFUM-speideres formål, regler eller verdier. uavhengig av rettslig dom.*

Opplæring:

- Økt om hvordan skape trygge møter, turer og leirer er med som del 2 av nettkurset «[Velkommen som leder](#)».
- Nasjonale arrangementer skal «*der det er praktisk mulig, tilbys en økt om grenseoverskridende adferd for de som ikke har tatt denne tidligere. Følgende arrangementer bør tilby dette kurset; Lederkonferansen, kretsforum, landsleir og kretsleirer.*» jfr. Prinsipper for ledertrening). [Prinsipper for ledertrening](#) er vedtatt av landsstyret, og er et prinsippdokument for ledertreningen og førende for KFUK-KFUM-speidernes kursstruktur. Tas opp til gjennomgang hvert år i september.
- Det innebærer at det er kursøker om dette på [Kursholderkurs](#) (*kurs for alle kursholdere på forbundets nasjonale kurs*), [Norsk Roland](#) (*nasjonalt patruljeførerkurs, for de mest ivrige*), Roverkongressen (*årsmøte og helgearrangement for roverne, i alder 16-25*) og peffkursene (*patruljeførerkurs som holdes av kretsene, for speidere i ungdomsskolealder. Intimgrenser og grenseoverskridelser er obligatoriske temaer i de to grunnleggende patruljeførerkursene*).
- Landsleiren Futura – Det har vært holdt økter om dette på stabssamling for sommerens landsleir (100 deltakere på 1-times-økt om holdninger og handlinger på stabssamling 2, i tillegg til ROS-økt (risiko og sikkerhetsvurdering)). Det utarbeides også egne beredskapsrutiner for leiren.
- Tanken i den nye ledertreningen har vært at istedenfor at noen få skal få en grundig opplæring på en helg (*eks. Holdninger handlinger-kurset, som ble holdt i noen år, og som kun handlet om grenseoverskridende atferd*), skal flere få være igjennom viktige økter som deler av de kursene de er med på, og i sammenhenger der mange ledere er samlet.
- Ledertreningsutvalget (i samarbeid med ressursgruppen mot grenseoverskridende atferd) jobber med å utvikle en kursmodul som kan brukes på ulike kurs/samlinger og leirer også på regionalt/lokalt nivå, eks. på kretsleirer.
- Internasjonalt utvalg har i sitt mandat fastsatt at de har en opplæringsansvarlig som skal sørge for at nye delegater får den opplæringen de trenger for å reise internasjonalt og følge opp disse. Det er et utvalg som er opprettet fordi man har sett at det er behov for å følge opp

delegater til internasjonale møter på en bedre måte - både innholdsmessig og for å sørge for god støtte.

Synlighet:

- Rutiner, retningslinjer og prosedyrer ligger åpent og tilgjengelig på kmspeider.no/beredskap.
- [Trygg og sikker speiding](#) med beredskapsplaner. *Et veiledningshefte for ledere, som handler om hvordan vi jobber med sikkerhet i organisasjonen. Inneholder beredskapsplan for sikkerhet og beredskapsplan mot grenseoverskridende atferd. Heftet er drøftet med kretsene, delt ut til alle grupper og ligger til nedlasting på nettsidene.*

Annet:

Generalsekretær har samtaler og erfaringsutveksling med Norges KFUK-KFUM, KFUK-KFUM Global og Norges speiderforbund, for å se om det er noe å lære av hverandre og om det bør gjøres noe for å samordne enkelte rutiner og retningslinjer. Andre ressurser er Kirkens ressursenter, Norges idrettsforbund og LNU, samt verdensforbundenes arbeid med dette (WAGGGS, YWCA, WOSM, YMCA). Generalsekretær og andre ansatte deltar med jevne mellomrom på kurs og seminarer i regi av samarbeidspartnere og andre, eks. Kirkens ressursenter, LNU etc.

I Speidernes fellesorganisasjons (Spf) styremøte 25. april ble det vedtatt at organisasjonene skal utarbeide felles retningslinjer for representasjon i Spf-regi, med fokus på ansvarsfordeling, roller og praktisk håndtering før, under og etter arrangementer. Retningslinjene skal samordnes med organisasjonenes øvrige rutiner og retningslinjer for beredskap og varsling.

Vi ønsker å jobbe for at dette arbeidet også skal være overførbart til representasjon generelt, og at vi kan vedta tilsvarende i KFUK-KFUM internasjonalt. Oppfølgingen bør være lik uavhengig av hvilken kontekst våre medlemmer representerer i - både nasjonalt og internasjonalt, enten det er i speidersammenheng eller i KFUK-KFUM-bevegelsen.

Landsstyret gjorde følgende vedtak i saken som ble behandlet under studieturen 12.-15. april:

Sak 14/2018 (V) Rutiner for varsling og beredskapssaker i KFUK-KFUM-speiderne

Henvendelse fra KFUK-utvalget om rutiner, synlighet og opplæring ifbm seksuell trakassering, samt årsrapport fra KFUK-utvalget ble drøftet på landsstyrets møte 9.-11. februar 2018. På studieturen 12.-15. april diskuterte landsstyret hvilke rutiner og retningslinjer vi har, hva slags opplæring vi har gjennom ledertrening og kurs, samt drøftet hvordan disse kan forbedres og gi enda bedre støtte ved aktuelle hendelser.

Momenter fra diskusjonen:

- *Det er et viktig å kontinuerlig arbeide med å styrke fokuset på trygge møteplasser i kurs og ledertrening, på arrangementer, og å søke forbedring i organisasjonens informasjon, veiledninger, retningslinjer og håndtering av saker. Landsstyret ser behovet for en ny gjennomgang av rutiner og retningslinjer for å sørge for oppdatert informasjon og gjenkjennelig språk som er lett å sette seg inn i, og som tydeliggjør varslernes perspektiv. Det er også ønskelig å se om det er måter å gjøre informasjonen lettere tilgjengelig.*
- *Landsstyret ønsker en prosess fram mot landsstyremøtet i september med gjennomgang og revisjon av rutiner og retningslinjer basert på momentene som kom fram i drøftingen, og i samtaler med samarbeidsorganisasjoner og andre aktuelle bidragsytere. Generalsekretærs ressursgruppe mot grenseoverskridende atferd skal være med i arbeidet.*

- Konkrete endringer til eksisterende rutiner oversendes generalsekretær for oppfølging i revideringsprosessen.
- Svar til KFUK-utvalget utarbeides med oversikt over eksisterende rutiner og arbeid på området, samt utfyllende kommentarer til disse der elementer i deres opprinnelige henvendelse kan tydeliggjøres, eller skal revideres.

Vedtak:

1. Landsstyret takker KFUK-utvalget for initiativet til en viktig diskusjon i organisasjonen.
2. Svar sendes til KFUK-utvalget med redegjørelse for hvilke rutiner, opplæring og synlighet KFUK-KFUM-speiderne har for beredskapssaker.
3. Landsstyret ser behovet for revidering og oppdateringer i rutiner og retningslinjer basert på de innspill som kom frem i diskusjonen. Reviderte rutiner og retningslinjer behandles som sak på landsstyremøtet i september.
4. Landsstyret ber om at administrasjonen følger opp de innspillene som fremkom av diskusjonen slik at de blir hensyntatt i beredskapsarbeidet på landsleiren og andre nasjonale kurs frem til reviderte rutiner og retningslinjer er vedtatt.

Landsstyret ønsker å takke for KFUK-utvalgets engasjement i denne saken, og håper at vi som organisasjon og KFUK-KFUM-bevegelse sammen skal klare å bli enda bedre til å skape gode trygge rammer for arbeidet, og til å møte den som ha opplevd noe ugreit på best mulig måte.

På vegne av landsstyret i Norges KFUK-KFUM-speidere, beste speiderhilsen

Gunvor Meling
Landssjef